

Werkgroep Internationaal Recht en Conventioneel Wapengebruik

Advies ter zake gebruik van: Chemring LoRIS remote ontsteektoestellen

Refertes

Chemring Technology Solutions, "LoRIS Long Range Initiation System v12"

DMO, "Program of Requirements Remote Firing Device and Float System", versie 2.0

DMO, "LORIS DRFD gebruikerskeuzes antwoorden"

Omschrijving en werking van het middel:

Het LoRIS systeem van het bedrijf Chemring bestaat uit een controller waarmee op afstand (via VHF of UHF) een of meerdere (maximaal tien) initiators kunnen worden aangestuurd, die op hun beurt via draadaansturing of via nonel-aansturing een ontsteker en bijbehorende explosieve lading tot activatie en detonatie kunnen brengen. Het middel kan op land en in het water (het "float" systeem) worden gebruikt. De initiators kunnen worden uitgerust met een timer, zodat ze na afloop van de (via de controller) ingestelde tijd automatisch opdracht geven aan de gekoppelde ontsteker om tot detonatie van de gekoppelde lading over te gaan.

Inzetmodaliteiten:

Type: Antimaterieel

Het middel kan worden ingezet in alle land en zee operaties waarbij het ruimen, vernietigen, enz., van obstakels, materieel, (vijandige of historische) explosieven, enz., noodzakelijk is. Het middel is niet bestemd voor gebruik tegen personen.

Juridisch kader:

Het middel valt onder de categorie "andere mechanismen" zoals bedoeld in het Protocol inzake het verbod of de beperking van het gebruik van mijnen, valstrikmijnen en andere mechanismen, zoals gewijzigd op 3 mei 1996 (Protocol II zoals gewijzigd op 3 mei 1996), gehecht aan het Verdrag inzake het verbod of de beperking van het gebruik van bepaalde conventionele wapens die geacht kunnen worden buitensporig leed te veroorzaken of een niet-onderscheidende werking te hebben (hierna: "herzien Protocol II"). Artikel 2, vijfde lid, van dat Protocol beschrijft die categorie als "met de hand geplaatste munitie en mechanismen, met inbegrip van geïmproviseerde explosieve mechanismen, ontworpen om te doden, letsel of schade toe te brengen, en die in werking worden gesteld met de hand, door bediening op afstand dan wel automatisch na het verstrijken van een bepaalde tijd." Het gebruik van dergelijke middelen is, voor zover hier relevant, verboden:

- offensief, defensief of bij wijze van represaille, als ze worden gericht tegen de burgerbevolking als zodanig of tegen individuele burgers of burgerobjecten;
- op een wijze die als niet-onderscheidend gebruik wordt beschouwd. Niet-onderscheidend gebruik is iedere plaatsing van deze wapens:
 - a. die niet is op, of gericht tegen, een militair doel. Bij twijfel over de vraag of een object dat gewoonlijk bestemd is voor civiele doeleinden, zoals een plaats voor godsdienstige verering, een huis of ander onderkomen of een school, wordt gebruikt om een effectieve bijdrage aan een militaire actie te leveren, wordt dit object geacht hiertoe niet te worden gebruikt;
 - b. waarbij een methode of wijze van leggen wordt gehanteerd die niet tegen een bepaald militair doel kan worden gericht; of
 - c. die, naar kan worden verwacht, zal leiden tot bijkomend verlies van mensenlevens onder de burgerbevolking, verwondingen van burgers, schade aan burgerobjecten of een combinatie daarvan, in een mate die buitensporig zou zijn in verhouding tot het verwachte tastbare rechtstreekse militaire voordeel.

Deze verboden komen overeen met de algemene verboden uit het humanitair oorlogsrecht, waaronder de bepalingen opgenomen in de Artikelen 51, 52 en 57 van het Eerste Aanvullende Protocol bij de Verdragen van Genève.

Eveneens overeenkomstig de algemene beginselen en regels van het humanitair oorlogsrecht zijn de verplichtingen in het herziene Protocol II met betrekking tot voorzorgsmaatregelen:

- Alle praktisch uitvoerbare voorzorgsmaatregelen dienen te worden genomen ter bescherming van burgers tegen de uitwerking van de [middelen] waarop dit artikel van toepassing is. Praktisch uitvoerbare voorzorgsmaatregelen zijn die voorzorgsmaatregelen die uitvoerbaar of praktisch mogelijk zijn, rekening houdend met alle omstandigheden van het moment, met inbegrip van humanitaire en militaire overwegingen. Deze omstandigheden zijn de volgende, waarbij echter geen sprake is van een limitatieve opsomming:
 - mogelijke maatregelen om de burgers te beschermen (bijvoorbeeld afzetting, markering, waarschuwing en bewaking);
 - de beschikbaarheid en praktische uitvoerbaarheid van alternatieven;
 - het op effectieve wijze waarschuwing geven vóór elke plaatsing van deze mechanismen die de burgerbevolking zouden kunnen treffen, tenzij de omstandigheden dat niet toelaten.

Deze verplichtingen, die zoals aangegeven onder alle omstandigheden voor alle middelen gelden onder het humanitair oorlogsrecht, leiden tot de conclusie dat het middel als zodanig niet onder de verboden van het internationaal recht valt, temeer nu er geen specifieke verdragen bestaan voor dit soort middelen.

Anderzijds betekenen deze verplichtingen, die, hoewel de middelen niet zijn te vergelijken, ook gelden voor mijnen, mijnevelden en (het verbod op) antipersoneel landmijnen, dat de wijze van inzet van het middel aandacht verdient. Dat aspect ziet met name op de aspecten van toezicht en (daaraan gerelateerd) het gebruik van de timer functionaliteit. Bij gebruik van deze functionaliteit zullen zodanige voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen, dat het verwonden of doden van (na instellen van de timer ter plaatse komende) burgers wordt voorkomen of, anderszins, zodanig in verhouding zou staan tot het concrete en directe militaire voordeel van de inzet van het middel dat geen sprake is van buitensporigheid. Ook dient bij het gebruik van deze functionaliteit zoveel als praktisch uitvoerbaar moeten worden voorzien in waarschuwingen, afzetting en bewaking. In combinatie bezien, betekent dit dat de timer functionaliteit, indien die meer dan een paar minuten bedraagt en wordt gecombineerd met het automatisch tot detonatie laten overgaan van de lading, uitsluitend mag worden toegepast:

- a. Onder permanent toezicht van de omgeving, zodat tijdig met de controller een stopsignaal kan worden gegeven; of
- b. Zonder toezicht, in een zodanige omgeving dat het uitgesloten is dat burgers alsnog in de omgeving van de detonatie terecht komen; of
- c. Zonder toezicht, na juridisch advies of aan de vereisten van het humanitair oorlogsrecht, waaronder onderscheidend optreden en proportionaliteit, wordt voldaan onder de specifieke omstandigheden van de inzet in kwestie.

Media / politieke aspecten:

Er wordt geen bijzondere media- of politieke belangstelling verwacht voor dit middel.

Medische aspecten:

De werking van het middel ziet op de wijze van aansturing van het systeem, niet op de explosieve lading als zodanig. Die lading verschilt in dit systeem niet ten opzichte van andere reeds in gebruik zijnde middelen.

Operationele beperkingen:

Geen.

Andere middelen met dezelfde inzetmodaliteiten:

Het middel verschilt in de basiswerking (het tot ontploffing brengen op afstand) niet van andere middelen om explosieven op afstand tot detonatie te laten brengen. Wel verschilt het middel door invoering van de timeroptie.

Vergelijking effectiviteit (effectiviteit van het middel in vergelijking met effectiviteit van alternatieve middelen):

Het middel maakt het mogelijk om op grotere afstand (tot 5000 m) schade aan te richten dan met de huidige middelen mogelijk is.

Het "Float" systeem maakt het onderwater tot detonatie brengen (ruimen) van munitie veiliger.

Vergelijking medische gevolgen (gevolgen van het middel in vergelijking met gevolgen van alternatieve middelen):

Niet van toepassing; zie onder "medische aspecten".

Oordeel op basis van vergelijkingen

Het middel is voor de beoogde vormen van inzet effectiever dan de reeds in gebruik zijnde middelen maar levert geen andere of bezwaarlijke(re) effecten op dan de reeds in gebruik zijnde middelen.

Gebruik in andere landen:

Er zijn geen gegevens bekend over gebruik van het middel in andere landen.

Eindoordeel (toestaan; toestaan onder voorwaarden; ontraden):

Op basis van bovenstaande analyse wordt gebruik van het Chemring LoRIS systeem door de Nederlandse Krijgsmacht toegestaan onder de volgende voorwaarden:

Het gebruik van de timer functionaliteit voor een langere tijdsduur dan 15 minuten in combinatie met het automatisch tot detonatie laten overgaan van de lading is uitsluitend toegestaan:

- a. Onder permanent toezicht van de omgeving, zodat tijdig met de controller een stopsignaal kan worden gegeven; of
- b. Zonder toezicht, in een zodanige omgeving dat het uitgesloten is dat burgers alsnog in de omgeving van de detonatie terechtkomen; of
- c. Zonder toezicht, na juridisch advies of aan de vereisten van het humanitair oorlogsrecht, waaronder onderscheidend optreden en proportionaliteit, wordt voldaan onder de specifieke omstandigheden van de inzet in kwestie.

Openbaarmaking

Dit advies bevat geen gerubriceerde of commercieel vertrouwelijke informatie en kan openbaar worden gemaakt na instemming van de minister.